

Rodica Nicolescu Padina:

■ **Luceafărul dinspre ziuă**

■ **Cînd iarba are chip de om**

O piesă apărută în Editura Militară — *Luceafărul dinspre ziuă* — și alte trei, cuprinse în volumul *Cînd iarba are chip de om*, editat de Editura „Mihai Eminescu”, ne-o recomandă pe Rodica Nicolescu Padina ca pe o conștiință preocupată și un dramaturg priceput.

Luceafărul dinspre ziuă anunță — cu economie de mijloace dramaturgice, făcînd adeseori apel la funcția informativă a replicii — conjunctura istorică în care s-a înfăptuit Unirea Principatelor. Figura lui Cuza, aliat cu Prigoianu — boier urmărit pentru activitate revoluționară în 1848 — sintetizează ideile unioniste, concretizate prin nevoile și aspirațiile țăranilor (poate prea insistent rostite într-o limbă poetizată și plină de înțelepciune). Efectul dramatic se bizuie, pe parcursul acțiunii, mai puțin pe înfruntări, și mai mult pe o tensiune menținută prin referiri la un conflict istoric dat.

În spiritul dramaturgiei istorice tradiționale, piesa nu își asumă nici înnoirea genului, nici o perspectivă inedită asupra momentului istoric sau asupra personalității lui Cuza. Izbutește ceea ce intenționează să fie: o pledoarie convingătoare pentru lupta Unirii și mai ales pentru adevăr și pentru ideea dreptății.

Nehandicapată de dimensiunile copleșitoare ale trecutului și de îndatoririle de condescendență pentru timpuri și oameni care nu mai sînt, sau de supușenia față de un adevăr istoric de mare importanță și gravitate pentru destinul neamului românesc, autoarea devine în volumul *Cînd iarba are chip de om*, mai liberă, mai personală.

Diavolul alb, Cînd iarba are chip de om și Week-end în infern, abordează cu îndrăzneală și dezinvoltură eternele probleme ale căsătoriei și ale dragostei. Bucurii, frămîntări, neîmpliniri, mereu aceleași, provocate de aceleași erori umane, purtînd însă chipul fiecărei generații. O lume în care prima preocupare pare să fie, ce-i drept, mărunta sau suprema înțelegere între un bărbat și o femeie, dar care dovedește că pentru împlinirea

și realizarea umană e nevoie de liniște sufletească, de „certitudine”.

Diavolul alb este încercarea, experiența renunțării, care aduce un dram de înțelepciune și invită la puterea de a depăși resemnarea. Tînăra Dana re trăiește destinul mamei ei, cu mai puține rețineri, mai cinic s-ar putea crede. Ceea ce știe autoarea este să scoată la lumină motivarea adîncă, lucidă a renunțării pe care a trăit-o și mama ei în tinerețe. Dana pleacă de lingă omul iubit, căsătorit cu o altă femeie, care e hotărîtă să-și apere căminul. Gestul Danei nu este pornit dintr-un spirit de sacrificiu, ci din descoperirea că acest efort, al renunțării, o va feri de cea ce o înfricoșă, de o conviețuire convențională: „Să știi că nu eu ți l-am luat... ci tu l-ai pierdut... Dar l-ai recîștigat...” este concluzia ei dreaptă față de sine și față de soția frustrată.

În piesa *Cînd iarba are chip de om* autoarea e preocupată în principal de destinele acelorași personaje din *Diavolul alb*, la alte vârste și stadii sociale. Mai elaborată, mai bogată în procedee teatrale, structura piesei e însă mai lipsită de neprevăzut. Tentația analizei psihologice îngreunează fluența comunicării. Pasaje întregi din *Diavolul alb* sînt reluate ca rememorări, obsedante, disecate acum în perspectiva timpului care a trecut. Ajunse la maturitate, personajele înfîlțite în prima piesă se dezvăluie cu brutalitate, sînt tranșant pozitive sau negative; chiar dacă „aparențele înșală”. Păcatul este că de astă dată ele nu izbutesc să mai înșele; oricît ar încerca să se ascundă, adevărata identitate e ușor de presupus. Un univers mai complex, în care erotismul nu mai este preocuparea esențială ca în piesa precedentă.

Ca o încununare a meritelor femeii — căci trebuie mărturisit că cele mai izbutite personaje în toate piesele la care ne-am referit sînt cele feminine — „Week-end în infern, o farsă fantezistă în două părți și un prolog în care hazul rezida în întîmplări paradoxale și în abilitatea soluționării lor, este o demonstrație a inteligenței feminine.

Cu știința răsturnărilor de situații, cu verva unui dialog spiritual, cenzurîndu-și ispita invaziei genului liric în cel dramatic, Rodica Nicolescu Padina va accede, sperăm, la o dramaturgie bine concepută, nobilă în idei și convingătoare ca formă artistică.

Anca Georgescu

